

TOTEM

Tidsskrift ved Religionsvidenskab,
Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet

Nummer 53, forår 2024

© TOTEM og forfatterne, 2024

Kristendom og islam: Islam

Hadith, Koranen og sunni-islam

Af stud. mag.
Anonym

Indhold

Indledning.....	3
Redegørelse for hadith	3
Analyse.....	5
Diskussion.....	9
Perspektivering	10
Konklusion	11
Litteraturliste	12
Primær litteratur:	12
Sekundærlitteratur:.....	12

Indledning

I denne opgave vil jeg besvare spørgsmål 2, som lyder:

”Forklar begrebet ḥadīth, drøft sammenhæng mellem Koran 24:11-20 og det såkaldte ”Halskæde-ḥadīth” (al-Bukhārī 2661) ifølge traditionelle sunnitiske opfattelser og forklar hvorfor disse opfattelser er problematiske. ”

Jeg vil begynde denne opgave med en redegørelse for begrebet hadith, hvor jeg kigger på dens baggrund, hvilken funktion den har i forhold til lovgivning, samt dens troværdighed. Dernæst vil jeg, gennem en analyse af Koran 24:11-20 og halskæde-hadithen, undersøge ligheder mellem teksterne i forhold til Gud og Muhammeds rolle samt hvad teksterne siger om morale og lov i samtidens kultur. I analysen benytter jeg Ellen Wulffs oversættelse af Koranen fra 2006. Endvidere vil jeg diskutere hvilke problematikker, der er forbundet med hadithen i forhold til autoritet samt hvordan sunni-islam og shia-islam forholder sig forskelligt til tekstens hovedperson, Aisha. Til slut, vil halskæde-hadithen blive perspektiveret med fortællingen om Moses og den brændende tornebusk. Gennem opgaven vil jeg gøre brug af arabisk terminologi.

Redegørelse for hadith

Hadith er et kommentarværk til Koranen og en kort beretning om, hvad Muhammed har sagt eller gjort. Ifølge muslimer var Muhammed blot et menneske, og han må derfor ikke tilbedes. Dette står i kontrast til den kristne Jesus, der menes at være en inkarnation af Gud, og som dermed er guddommelig. Selvom Muhammed blot er menneske, har han speciel betydning, da han både fungerede som profet, politisk leder og derudover som et forbillede for god moralsk opførsel. Han er et menneske med esoterisk viden, og i nogle fortællinger kan han sågar udføre overnaturlige handlinger, men dette sker gennem Allah. De fleste muslimer mener, at han gennem Gud er beskyttet for fejl, og at dette gør sig gældende fra hans første åbenbaring. Det er dog omdiskuteret, om dette gælder alle synder eller blot de store (Shepard 2014, 85). Allah udlagde loven (*sharia*) gennem Muhammed, hvilket skete i kraft af, at Muhammed modtog åbenbaringer, som han huskede, og andre skrev dem ned, da Muhammed menes at være analfabet. Koranen fandtes altså i skriftlig form, men mange huskede den udenad. Dette var vigtigt i samtiden, da befolkningens læsefærdigheder var

begrænsede. For sunnierne er Koranen den primære kilde til, hvordan man skal leve sit liv (Shepard 2014, 66).

Hadithen blev senere skabt, fordi Koranen ikke præciserede lovene tilstrækkeligt. Der findes mange hadither, og de kan omhandle mange aspekter i troen, heriblandt hvad der er forbudt (*haram*) og tilladt (*halal*), personlig etikette, teologi m.m. Hvis hadithen ikke eksisterede, ville der være mange vigtige spørgsmål, der ikke kunne besvares, og det er gennem hadithen at normer, værdier og regler, etableret af profeten (*sunna*), er kendt. Det er ifølge sunni-muslimer vigtigt, at følge Muhammeds eksempel og hans sunna (Shepard 2014, 86). I starten var det vigtigt at høre hadithen mundtligt fra senderne, hvilket medførte, at lærde rejste lange distancer for netop dette formål. Der fandtes i denne tid skriftlige hadither, men disse var ikke autoritative på daværende tidspunkt (Shepard 2014, 88-89). De store samlinger af hadither skrives i midten af 800-tallet, ca. 200 år efter Muhammeds død (Petersen 2020, 54). Denne tidsperiode, kaldes Det Abbasidiske Kalifat. Under dette dynasti formulerede teologer og retskyndige den klassiske islamiske ret, og det var her, at klassisk islamisk civilisation tog form. Hadithen er en del af de fire kilder (*usul al-fiqh*) som islamisk retsvidenskab opstiller og udvikler regler og love ud fra (*fiqh*). Ved et spørgsmål i forhold til lov, er Koranen den første kilde lærde går til, og hvis denne ikke giver et svar, går de videre til sunna og hadith (Shepard 2014, 390).

En Hadith har to led, hvor det ene er selve beretningen (*matn*). Det andet led er en tradentkæde af de sendere, der overleverer beretningen om Muhammed mundtligt (*isnad*). Den sidste i kæden vil være en, der har været til stede under Muhammeds levetid og har kendskab til, hvad han har sagt og gjort (Petersen 2020, 54). Sådan en tradentkæde ses også i sira-litteraturen, som er en profetbiografi, der skildrer Muhammeds liv. Forfatteren til den vigtigste sira er Ibn Ishaq, hvis far og onkler har samlet materiale om Muhammeds liv. Ligesom *isnad* i hadithen, angiver Ibn Ishaq ofte hvem, der har fået informationerne fra hvem (Petersen 2020, 47). En forskel mellem sira og hadith er, at førstnævnte er en sammenhængende fortælling, mens hadith er organiseret efter tematik i forhold til hvilket spørgsmål eller problematik der besvares (Petersen 2020, 54).

I modsætning til koranen, der er en fejlfri gengivelse af Guds ord, og derfor ikke kan betvivles, kan alle hadither ikke tillægges lige stor værdi. Det er ikke Guds ord der betvivles, men derimod forfatterne af haditherne. De kan være sande og falske, og eksperter inden for

hadith har skulle være kritiske overfor hadithernes autenticitet. Denne usikkerhed i hadithernes troværdighed havde grobund i, at eksperterne mente, at hadither kunne være blevet forfalsket, så de kunne støtte politiske standpunkter og andre interesser. Af denne grund har eksperter evalueret og kategoriseret hadithen og dens troværdighed i forhold til at repræsentere profetens sunna. Dette blev hovedsageligt gjort ud fra isnad, hvor der blandt andet blev kigget på om kæden var acceptabel, om personerne virkelig kunne have relation til hinanden, og om de var troværdige. Ud fra hadithernes autoritet blev de vurderet i tre forskellige kategorier. Dette omhandler om hadithen er sund (*sahih*). Ved *sahih* er isnad stærk på alle punkter, hvilket gør, at dette er den bedste vurdering. Det to andre er henholdsvis god (*hasan*), eller svag (*da'if*). Evalueringerne har ført til seks store samlinger af hadither, der anerkendes som kanoniske af sunnierne: De to vigtigste af disse seks hadithsamlinger er *Sahih af Muslim* (875) og *Sahih af al-Bukhari* (870), hvor sidstnævnte blandt andet har skrevet halskæde-hadithen, som jeg nu vil analysere (Shepard 2014, 88-89).

Analyse

Halskæde-hadithen er den længste hadith og er skrevet i 800-tallet af al-Bukhari (870), og dermed har den autoritet som *sahih*. Modtageren i denne hadith er personer, der står i samme situation som Aisha, og dermed har hadithen et vejledende formål. Ligesom mange andre hadither fortolker og begrundet halskæde-hadithen et koranvers (*sura*) som i dette tilfælde er Q24: 11-20. I Q24:11 beskrives det, hvordan det ikke kun er folk, der begår utugt, der skal straffes, men også dem der uden grund beskylder andre for at begå denne gerning. Koranen skelner mellem de regler, som er specifikke og derfor gælder bestemte personer (*khass*) samt almene regler (*amm*). Reglen i sura 24 hører til sidstnævnte, da den gælder alle personer (Vikør 2005, 34). Hadithen om halskæden bygger videre på loven ved at fortælle legenden om Muhammeds kone Aisha, der er på felttog med Muhammed. Legendens er fortalt af Aisha selv, som ifølge traditionen var Muhammeds yndlingskone (Shepard 2014, 92). I hadithen taber Aisha sin halskæde og bliver derfor væk fra lejren i forsøget på at finde den. Da hun senere vender tilbage til lejren, ledsages hun af den mand, der fandt hende. Dette skaber oprør blandt Muhammeds tilhængere, da de tror hun har begået utugt, hvilket ifølge sura 24 er haram, og der skabes efterfølgende falske rygter om Aisha. Rygterne er

falske, men da nogle ikke tror på hendes uskyld, ønsker de, at hun skal straffes, hvilket gør både Aisha og Muhammed fortvivlede (al-Buhkari 2661).

Hadithen og suraen deler mange synspunkter, blandt andet i forhold til synet på Allah. I Q24:20 beskrives det, hvordan Gud er medfølelse og barmhjertig. Dette gør sig også gældende i hadithen, hvor Allah beskrives som tilgivende og barmhjertig. Der skrives yderligere, at selv hvis Aisha har begået forbrydelsen, skal hun blot bede Allah om tilgivelse, og han vil dermed benåde hende. Allah fremstår derudover som en vejleder for mennesket: ”*Gud gør tegnene tydelige for jer. Gud er vidende og vis.*” (Q24:18). Citatet viser, at kun Gud kender hele sandheden, og at man som menneske ikke burde have tvivl, fordi Gud vil gøre det klart for mennesket, hvis der er begået utugt. Dette gør sig gældende i hadithen, da Gud giver Muhammed et klart tegn på hvorvidt rygterne er sande eller falske. I Q24:19 vises der et typisk træk fra Koranen, da dommedag her beskrives. I Koranen skildres det, hvordan Allah på dommedag vil dømme mennesket på deres handlinger og bringe en ende universet på en dramatisk måde (Shepard 2014, 70). I dette vers (*aya*) skildres det, at den der spreder rygter, ikke kun vil blive straffet i denne verden, men også i den hinsidige, ved den eskatologiske dom. Det er derfor ikke menneskets plads at anklage og dømme andre mennesker. I hadithen bliver Guds enhed (*tawhid*) bekræftet: ”*None has the right to be worshipped but Allah and Muhammad is His Apostle*” (al-Bukhari 2661). Koranen tydeliggør, at der ikke findes andre guder end Allah, og at intet kan sammenlignes med ham. Der er her tale om en monoteistisk gudsopfattelse. Citatet minder om den muslimske trosbekendelse (*shahada*). Trosbekendelsen er den første af de 5 søjler, som udgør fundamentet for muslimsk tro (Shepard 2014, 100). Derudover gør citatet Muhammeds rolle klar, og netop dette emne er interessant: ”*No revelation regarding my case came to him for a month*” (al-Bukhari 2661). Citatet viser, at Muhammed blot er et menneske uden særlige guddommelige evner. Han ved ikke selv om Aisha er uskyldig, før Gud åbenbarer det for ham. Dette er en typisk holdning i forhold til sunni-muslimers forestilling om Muhammed på denne tid. Dette stemmer overens med Koranen, som iscenesætter Muhammed som et menneske, der kun har esoterisk viden i kraft af Allah. Denne holdning ses blandt andet i Q11:31, hvor Muhammed siger, at han ikke kender det skjulte. Hadithen viser yderligere, hvordan Muhammed er mediator mellem det uvidende menneske og alvidende Allah: ”*He was sweating so much so that the drops of the sweat*

were dropping like pearls though it was a (cold) wintry day” (al-Bukhari 2661). Han får åbenbaringer i en ekstase-lignende tilstand, hvor han fysisk påvirkes af den ontologiske difference, hvilket betyder at Gudens og menneskets væsen er så forskelligt, at de ikke kan have direkte kontakt. Dette kan begrunde hvorfor Muhammeds åbenbaring beskrives som en ubehagelig oplevelse, hvor han begynder at svede. Selvom Muhammed her skildres som et menneske, er der nogle der mener, at profeter og dermed også Muhammed har to naturer. De menes at have en ydre menneskelig struktur, som de bruger i sammenspillet med de mennesker, der er omkring dem og en indre englelignende struktur, der gør at de kan holde til at få åbenbaringer, da dette er for voldsomt for et normalt menneske, netop på grund af den ontologiske difference. Hadithen nævner ikke Muhammed ved navn, men omtales i stedet som ”Guds sendebud”, da det ikke er Muhammed som person, der skal være i centrum, men derimod hans funktion. Noget lignende gør sig gældende i Koranen, der ikke nævner nogle navne, da der skal være fokus på moralen (Petersen 2020, 54).

I hadithen nævnes både Ali (570) og Abu Bakr (573). Abu Bakr var, efter sunnitisk opfattelse, den første der efter Muhammed overtog ledelsen af det islamiske samfund, og fungerede dermed som politisk og religiøs leder (*kalif*). Derudover var han far til Aisha. Ali var Muhammeds fætter og efter at være blevet afvist tre gange, blev han til sidst den fjerde kalif. I hadithen skildres Ali negativt, da han er en af de personer, der viser mistro til Aisha. Han mener, at Muhammed skal lade sig skille fra Aisha og er derudover iblandt dem, der er strengest i forhold til bedømmelsen af hende. Abu Bakr beskrives i teksten mere positivt, og han bliver sat som et godt eksempel i forhold til moralen, hvilket jeg uddyber senere i analysen. Dette kan bevidne, at der fra sunniernes synspunkt allerede på dette tidspunkt var tidlige spændinger mellem nogle af Muhammeds tilhængere. Det endelige brud mellem sunni og shia sker dog først efter Muhammeds død, hvor en af hovedproblemerne i forskellen mellem de to grupper er Alis position som kalif.

Hadithen fungerer som en juridisk forklaring på Q24:11-20 og er med til at klargøre profetens sunna, og dermed viser den et forbillede for andre muslimer i forhold til sharia. Koranen klargør som skrevet, at utugt og rygter herom er haram. Hadithen har samme morale, men den uddyber også denne lov, ved blandt andet at vise hvordan man skal forholde sig, hvis sådanne anklager bliver spredt. Dette vises gennem Aisha, der skal have tillid til Gud, som vil bevise hendes uskyld, i stedet for at fare op og blive hysterisk. Abu

Bakr viser, som skrevet tidligere, et godt eksempel, da han vælger at fortsætte med at hjælpe sin slægtning, på trods af de ting denne person sagde om Aisha. Han viser, at man som menneske skal være tilgivende ligesom Allah, og ikke dømme andre og deres handlinger. Ifølge islamisk ret findes der bestemte forbrydelser i Koranen, der skal have særlige straffe (*hudud*), hvilket blandt andet er ulovlig sex og falsk beskyldning for ulovlig sex. Forudsætningen for at lave en dom på grund af ulovlig sex er, at man skal have fire vidner. Her gælder det, at en kvindes vidnesbyrd kun gælder halvdelen af en mands vidnesbyrd (Petersen 2009). Dette nævnes i Q24:13, hvor der bliver spurgt hvorfor personerne, der kommer med beskyldningen, ikke tænkte på at fremføre de fire vidner og siger yderligere, at fordi de ikke har fremført dem, er de løgnere i Guds øjne. Da de ikke kan fremkalde vidner, burde de ud fra deres fornuft se bort fra beskyldningerne og vide, at de ikke er sande. I hadithen udspørger Muhammed en slavinde om Aishas uskyld: *“On that Allah's Messenger (ﷺ) called Barirah and said, 'O Barirah. Did you ever see anything which roused your suspicions about her?'”* (al-Bukhari 2661). Som læser kommer jeg til at sætte spørgsmål til, hvorfor Muhammed eller de andre ikke følger Allahs bud om de fire vidner i denne situation. Derudover er det i denne sammenhæng tankevækkende, at Muhammed i det hele taget vælger at spørge en kvinde, da deres vidnesbyrd, som skrevet, betyder mindre end mænds. Hadithen nævner i starten, at Muhammed har flere koner, hvilket indikerer at polygami er tilladt inden for denne tradition. Derudover kan det fornemmes, at manden er familiens overhoved, og at kvinden er underlagt manden, da Aisha spørger Muhammed om tilladelse til at besøge hendes forældre. Endvidere indikerer hadithen, at der er at gøre med et stammesamfund, hvor ære og loyalitet vægtes højt: *“If that man is from the tribe of the Aus, then we will chop his head off, and if he is from our brothers, the Khazraj, then order us, and we will fulfill your order.”* (al-Bukhari 2661). Forinden dette citat, har Muhammed anmodet om at få støtte i at straffe manden, der er leder i rygterne, hvilket igen viser, at han blot er et menneske, der føler vrede, fordi hans ære er blevet krænket. Aus og Khazraj var de to hovedstammer i Medina, og citatet bevidner, at de var i en form for konflikt med hinanden. Endvidere gøres det klart i citatet, at vi har at gøre med en voldskultur, der bruger henrettelse som en straf.

Anders Klostergaard Petersen, som blandt andet er professor på Århus Universitet, har udviklet teorien om PST-koordinator. PST henviser til henholdsvis person, sted og tid,

og det omhandler hvad der sker, når man præsenterer disse tre ting i en fortælling. Efter Petersens mening er det som læser eller lytter let at lade sig forføre til at tro at noget er virkelighed, hvis PST-koordinatorerne er til stede (Petersen 2013, 17). Sura 24 opfylder ikke disse koordinatorene, da den ikke fortæller om nogle specifikke personer, og der nævnes i suraen heller ikke noget sted eller et bestemt tidspunkt. Halskæde-hadithen opfylder derimod alle tre koordinatorene. Den skildrer historiske personer heriblandt Muhammed, Ali og Aisha. I forhold til ”sted” nævner hadithen Medina, som er en vigtig by i islams formative periode, da det er hertil Muhammed udvander i år 622 (*hijra*), fordi han og hans tilhængere forfølges i Mekka. Det er også her Muhammed grundlægger den muslimske menighed (*umma*). Tiden er ikke præciseret, men da man ved hvornår Muhammed og Aisha har levet, har vi alligevel en fornærmelse for, hvornår historien er foregået. PST-koordinatoren kan have effekt på troværdigheden, hvilket jeg vil uddybe nærmere i diskussionen.

Diskussion

Der er flere ting ved haditherne, der er problematiske. For det første er de, som skrevet, overleveret mundtligt i starten. Dette giver et problem i forhold til troværdigheden, da der dermed er stor sandsynlighed for, at historien ændres en lille smule fra hver person i trandentkæden. Hvis isnad er lang, vil der være stor sandsynlighed for, at historien er blevet ændret markant, i forhold til den der oprindeligt blev fortalt. Som det kan ses i analysen, viser hadithen noget om kulturens traditioner og normer under Muhammeds levetid, men her er det vigtigt at være skeptisk overfor informationerne. Tidligere i opgaven har jeg nævnt PST-koordinatoren. Da haditherne som skrevet indeholder koordinatorene, er der større tendens til, at man tror at fortællingerne er historisk korrekt. Man kan dog ikke udelukke, at forfatteren ikke har haft fokus på den historiske korrekthed, men nærmere har skrevet dem som fortællinger, der skal underholde eller udtrykke den ønskede morale. Flere ikke- muslimske, vestlige lærde mener netop, at dette er tilfældet. De mener ikke, at det arbejde som traditionalisterne har udført, for at se om en hadith er sahih, har frasorteret de falske hadither. De begrundes dette med, at der kom mange hadither i tiden efter Muhammeds død, hvilket netop kan være fordi, mange ønskede at gennemtrumfe deres holdninger. Derudover påpeger de vestlige lærde, at mange af de første hadither har en ufuldstændig isnad, eller at der er fuldstændig mangel på denne. De mener, at

traditionalisterne har for meget fokus på isnad i forhold til matn, netop fordi det kan være skrevet som fiktion med et bestemt formål. Deres holdning er, at der er nogle af haditherne, der går tilbage til Muhammed, men i vores tid er det umuligt at vide, hvilke der gør, og hvilke der ikke gør. Disse lærde mener derudover, at haditherne afspejler den kultur, der fandtes i tiden fra hijra til det andet eller tredje århundrede (Shepard 2014, 90). Dette kan igen være en problematik i forhold til at bruge dem til lovgivning, da de viser en forældet holdning, der ikke passer til nutidens samfund, og de værdier vi i mange lande dyrker i dag.

Sunni og shia har forskellige syn på hadithernes autoritet. I sunni ses Aisha som den perfekte hustru, hvilket vises ved, at hun er Muhammeds yndlingshustru, og derudover fremstår hun i sunni-islam som en kvindesagsforkæmper og som en af de stærkeste kvindelige karakterer i tidlig islam. Shia-muslimer bruger ikke samme hadithsamlinger som sunni-islam, men har deres egne. Shia-muslimer har i denne sammenhæng et ganske andet syn på Aisha. På grund af Alis mistro til hende i halskæde-affæren, deltog hun i et slag mod Ali, og gik dermed bag hans ryg. Dette gør, at shia-muslimerne ser hende som en problematisk skikkelse, og de bryder sig ikke om hadither, der føres tilbage til hende. De foretrækker derimod hadither, der føres tilbage til profetens datter Fatima og Ali. Dette viser igen, ligesom diskussionen med traditionalister og vestlige lærde, at hadithen er problematisk, da der er mange forskellige holdninger til deres troværdighed, alt efter hvilken retning der ser på dem.

Perspektivering

Hadithen og koranverset kan perspektiveres til jødedommen da dette, ligesom islam, er en lovreligion. På samme måde som i hadithen, vejleder Jahve mennesket ved at sende love til dem, gennem en profet, som i dette tilfælde er Moses. I Koranen er Allah til stede over alt, og han åbenbarer sig for Muhammed i hans drøm. På intet tidspunkt i Koranen sker åbenbaringen i form af hierofani, altså som tilsynekomst af noget helligt. Dette står i kontrast til Jahve i Det Gamle Testamente, der for eksempel viser sig som en brændende tornebusk for Moses. Både Muhammed og Moses får åbenbaringer gennem henholdsvis Allah og Jahve, men på forskellige måder. Ved 2 Mos 3 skal Moses gennemføre nogle renhedsforskrifter i mødet med det hellige. Dette ses ved, at han skal tage sine sandaler af, inden han betræder helligt jord. Sådan et tilfælde ses ikke i halskæde- hadithen, men inden for islam generelt findes der mange renhedsforskrifter, blandt andet skal man være ren inden

man har med Koranen at gøre. I begge tekster optræder den ontologiske differens, og denne oplevelse er for både Muhammed og Moses ubehagelig. Som skrevet i analysen, begynder Muhammed at svede, mens Moses bliver bange og må skjule sit ansigt.

Konklusion

Begrebet hadith dækker over hvad Muhammed har sagt og gjort og den fungerer som et kommentarværk til Koranen for at uddybe love og regler. Hadithen kan dække næsten alle aspekter i troen, og det er gennem denne, at sunna er kendt. Gennem en analyse af Koran 24:11-20 samt "halskæde-hadith" kan jeg konkludere, at hadithen er en juridisk forklaring på sura 24. Hadithen specificerer samtidens traditionelle, sunnitiske normer og opfattelser i forhold til lov og morale, hvor det ses, at det ikke kun er utugt, der er haram, men også falske rygter om dette. Det er problematisk, at sunni-islam bruger haditherne til fastsættelse af regler, da der er mange faktorer, der gør, at der er stor sandsynlighed for, at de ikke er historiske korrekte.

Havde jeg mere plads i opgaven, kunne det være interessant at gå dybere ned i sunnitisk lov, og se hvordan retslærde undersøger sharias standpunkt på et juridisk eller teologisk spørgsmål (*ijtihad*). I denne sammenhæng kunne man kigge på *ijma*, som betyder "konsensus". Begrebet *ijma* refererer til at anerkendte muslimske retslærde gennem en overensstemmelse fastslår specifikke lovregler som en del af Guds lov. Denne regel vil efterfølgende gælde for hele det islamiske samfund, umma (Vikør 2005, 31-32). Endvidere kunne jeg her diskutere, hvorfor denne tilgang er problematisk, hvilket har grobund i, at alle metoder der bruges i forhold til *ijtihad* er baseret på mennesker, og derfor opstår der hurtigt tvivl, uenighed og diskussioner. Her kunne man også inddrage de fire retsskoler (*madhhab*) og kigge på deres forskellige holdninger i forhold til de forskellige metoder og hadith som kilde til lovgivning. Hvis jeg skulle tage en sociologisk vinkling på opgaven, kunne jeg have kigget yderligere på kvindens rolle i samfundet og hvordan kønsrollerne samt ligestilling fungerer i sunni-islam i forhold til lovgivning.

Litteraturliste

Primær litteratur:

al-Bakhari, Muhammed

800-tallet "Halskæde-hadith" 2661

<https://sunah.com/bukhari/52/25?fbclid=IwAR3Ca9Z1STOTYyg->

XSjWBJQYmX7TQW8u7OtJM58jWaf6H0-0y6fYL8i9IEs (set 02-06.2021)

Koranen

2006 *Koranen*, oversat af Ellen Wulff, Vandkunsten, København.

Sekundærlitteratur:

Petersen, Anders Klostergaard

2013 "Den historiske Jesus, endnu en gang", *Religionsvidenskabeligt tidsskrift*, 17.

Petersen, Jakob Skovgaard

2002 *Moderne islam – muslimer I Cairo*, København: Gyldendal.

Petersen, Jakob Skovgaard

2009 "Hudud", <https://denstoredanske.lex.dk/hudud> (set 05.06.2021).

Shepard, William E.

2014 *Introducing Islam*, Abingdon & New York: Routledge.

Simonsen, Jørgen Bæk

2013 "Kalifatet", <https://denstoredanske.lex.dk/kalifatet> (set 04.06.2021)

Vikør, Knut

2005 *Between God and the Sultan. A history of Islamic law*, London: Hurst.